

Na osnovi 48. člena Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Ur. l. RS, št. 16/07 – uradno prečiščeno besedilo, 36/08, 58/09, 64/09 – popr., 65/09 – popr., 20/11, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 47/15, 46/16, 49/16 – popr., 25/17 – ZVaj, 123/21, 172/21 in 207/21; v nadaljevanju ZOFVI), in 60.d člena Zakona o osnovni šoli (Ur. l. RS, št. 81/06 UPB3, 102/07, 107/10, 87/11, 40/12-ZUJF, 63/13 in 46/16-ZOFVI-L; v nadaljevanju ZOsn) je svet šole na predlog ravnatelja na seji dne 29. 8. 2024 sprejel

VZGOJNI NAČRT

Vsebina Vzgojnega načrta:

1. temeljne vrednote in vzgojna načela
2. vzajemno sodelovalni odnos s starši
3. vzgojne dejavnosti
4. vzgojni postopki
5. vzgojni ukrepi
6. pohvale, priznanja, nagrade
7. vzgojni opomini.

1. TEMELJNE VREDNOTE

Vzgoja temelji na vrednotah, ki jih spoštujejo vsi – učenci, zaposleni in starši.
Odrasli moramo biti pri tem zgled otrokom.

- **SPOŠTOVANJE** je pogoj za uspešnost pri doseganju ciljev, zato se medsebojno poslušamo, smo strpni drug do drugega, priznavamo in sprejemamo drugačnost, se medsebojno vzpodbujamo in skupaj iščemo rešitve. Pri tem pa je potrebno spoštovati tudi bonton, ki se kaže v spoštovanju norm, ki veljajo pri medsebojnem komuniciranju, druženju, v odnosih ter primernem ravnanju v vsakdanjih situacijah.
- **ZNANJE** nam omogoča razvijanje ustvarjalnosti, vedoželjnosti, uspešnosti. Učitelji ustvarjajo spodbudne pogoje za učenje, učencem strokovno posredujejo znanja potrebna za njihovo nadaljnjo življenjsko pot, pri tem pa upoštevajo vzgojo kot sestavni del izobraževalnega procesa. Učitelji pomagajo učencem, da posredovana znanja čim bolje usvojijo in znajo nova spoznanja uporabiti v različnih novih situacijah. Učenci imajo dolžnost sproti opravljati učne obveznosti in sodelovati pri pouku.
- **ODGOVORNOST** izkazujejo učenci s svojim odnosom do učenja, vztrajnostjo, ustvarjalnostjo, izpolnjevanjem svojih dolžnosti in upoštevanjem šolskega reda. Zaposleni jo izkazujejo s svojo strokovnostjo, ustvarjalnostjo, pravičnostjo, potrpežljivostjo, moralno in etično držo, z zagotavljanjem enakopravnosti vseh učencev in staršev, z omogočanjem zdravega okolja in z

doslednostjo izvajanja vseh sprejetih dogovorov. Starši svojo odgovornost izkazujejo s svojo skrbnostjo, s sodelovanjem s šolo, z vzpodbujanjem otroka in spremljanjem njegovega razvoja.

- **SKRB ZA OKOLJE** in odgovornost do narave izkazujejo v različnih aktivnostih. Pozorni smo na čistočo, urejenost skupnih šolskih prostorov, na varčno ravnanje s papirjem, hrano, energijo...
- **SOLIDARNOST, POMOČ DRUGIM** se kaže v pripravljenosti vsakega udeleženca v vzgojno – izobraževalnem procesu, da pomaga drugemu (otroku, učencu, učitelju, staršu), ko to pomoč potrebuje. Spodbujati in graditi moramo čut za solidarnost, humanost in razumevanje stiske drugih.
- **DRUŽENJE**, ki temelji na prej naštetih vrednotah razvija veščine, ki bodo učencem v pomoč tudi pri stikih z ljudmi v prihodnosti.

VZGOJNA NAČELA

Pri vzgojnem delu bodo upoštevana naslednja vzgojna načela:

- spoštovanja učencev in vzajemno spoštovanje,
- omogočanje aktivnega sodelovanja učencev,
- proaktivno oz. preventivno delovanje v sodelovanju s starši,
- usklajenega pristopa šole in staršev pri reševanju problemov,
- združevanja pravic, odgovornosti in pravil usklajenimi s starši,
- vzpodbujanja samonadzora in samodiscipline,
- strokovne avtonomije,
- izvajanja vzgojnih dejavnosti usklajenih s starši,
- doslednosti in osebne zglede učiteljev in staršev.

2. VZAJEMNO SODELOVALNI ODNOS S STARŠI

Redno in kvalitetno sodelovanje šole s starši je pogoj za učinkovito vzgojno dejavnost šole. Strokovni delavci na šoli in starši so v partnerskem odnosu, kjer imata obe strani svoje odgovornosti in pravice. Učitelj ima profesionalen in odkrit odnos s starši. Poskrbeti mora, da staršem poda vse osnovne informacije glede učne snovi, organizacije dela in posebnosti otroka. Razredniki in ostali strokovni delavci šole pravočasno obveščajo starše ter morebitne težave rešujejo hitro in načrtno. Starši sodelujejo pri oblikovanju življenja in dela šole, ter se vključujejo v reševanje problemov, ki jih imajo njihovi otroci. Šola usmerja starše v svetovalne centre in druge ustanove ter organizira šolo za starše. S starši bomo sodelovali tako pri doseganju učno vzgojnih ciljev kot pri reševanju razvojnih in osebnostnih težav njihovih otrok. Zato bomo poleg običajnih oblik sodelovanja (roditeljski sestanki, govorilne ure) spodbujali medsebojno komunikacijo staršev in druge aktivnosti (srečanja, predstave) v okviru oddelčnih skupnosti in v okviru šole kot celote.

3. VZGOJNE DEJAVNOSTI ŠOLE

Proaktivne in preventivne dejavnosti

Vzgojne dejavnosti oblikujejo šolsko okolje tako, da se učenci počutijo varne, sprejete, da so pri šolskem delu motivirani, zavzeti, ustvarjalni in, da prevzemajo odgovornost za svoje vedenje ter upoštevajo dogovorjena pravila življenja v šoli.

Šola se bo pri načrtovanju in izvajanju proaktivnih in preventivnih dejavnosti povezovala in sodelovala s starši ter zunanjimi institucijami.

Šola je sicer avtonomna pri načrtovanju in izvajanju proaktivnih vzgojnih dejavnosti, ki temeljijo na oblikovanju okolja, v katerem bodo učenci uspešno zadovoljevali temeljne telesne, duševne, čustvene in socialne potrebe in razvijali svojo samostojnost in odgovornost, vendar pa je v njenem interesu, da s starši v teh dejavnosti sodeluje.

Ker je oddelek razreda osnovna socialna skupina v šoli, bomo posebno pozornost namenili oblikovanju in razvijanju dobrih medsebojnih odnosov s spodbujanjem ugodne socialne, sodelovalne in ustvarjalne klime. Posebno pozornost bomo posvetili odnosom med vrstniki, medvrstniški pomoči, razvijanju socialnih veščin, odnosom med spoloma, strpnosti, različnim oblikam odvisnosti, zdravemu načinu življenja, sprejemanju drugačnosti, spoštovanju starejših, aktivnemu preživljanju prostega časa, razvijanju pozitivne samopodobe, kritičnemu vrednotenju lastnega vedenja in vedenja vrstnikov ter prevzemanju odgovornosti. Skrbeli bomo tudi za medgeneracijsko povezovanje in sodelovanje.

Program proaktivnih in preventivnih dejavnosti je priloga LDN.

Svetovanje in usmerjanje

Svetovanje in usmerjanje pomaga učencem pri reševanju problemov v zvezi z njihovim razvojem, šolskim delom, odnosih z vrstniki in odraslimi, razvijanju samopodobe in prevzemanju odgovornosti.

O vsebini in ciljih svetovanja za posameznega učenca, se bodo dogovorili strokovni delavci na oddelčnih učiteljskih zborih in timskih posvetih. Postopek svetovanja se lahko nadaljuje le s privolitvijo staršev. Starši imajo pravico in dolžnost biti vključeni v proces reševanja vzgojnih težav svojih otrok.

Usmerjanje in svetovanje se izvaja v okviru ur oddelčne skupnosti ter v individualnih razgovorih, z namenom hitrega in sprotnega reševanja problemov. Izvajajo ga strokovni delavci šole in po potrebi tudi zunanji sodelavci, v primeru, ko šola presodi, da se pri učencu pojavljajo težave in oblike vedenja, ki jih šolska obravnava ne more omiliti, izboljšati ali odpraviti.

O individualnih razgovorih s posameznim učencem morajo biti starši seznanjeni in morajo dati za tak razgovor svojo privolitvev, prav tako, če se v reševanje problematike vključujejo zunanji sodelavci.

Restitucija (povračilo škode)

Restitucija je metoda nematerialne poravnave povzročene škode. Ta omogoča učencu, ki je s svojim ravnanjem povzročil materialno, etično, psihološko ali socialno škodo drugemu, skupini ali šoli, da to popravi. Učenec se v postopku restitucije sooči s posledicami svojega ravnanja, sprejme odgovornost za takšno ravnanje in poišče načine, s katerimi svojo napako popravi oziroma se z oškodovancem dogovori za načine poravnave.

V nasprotju s kaznovanjem poudarja pozitivno reševanje problemov.

Strokovni delavec predvsem spodbuja in usmerja proces restitucije. Ukrepi niso vnaprej določeni, potrebno jih je smiselno povezati s povzročeno škodo.

Restitucija poteka s privolitvijo staršev.

Predlogi za restitucijo:

- razmišljujoči spis,
- predstavitev Pravil šolskega reda sošolcem v oddelčni skupnosti ali mlajšim učencem,
- pomoč pri pisanju domačih nalog učencem v OPB,
- spremstvo mlajših učencev na kosilo in pomoč pri pospravljanju,
- predstavitev Bontona,
- predstavitev škodljivih učinkov cigaret, mamil, alkohola v oddelčni skupnosti,...

4. VZGOJNI POSTOPKI

Vzgojne postopke izvajajo strokovni delavci, izhajajoč iz vizije, ciljev in vrednot naše šole. Izvajanje vzgojnih postopkov je povezano z nudenjem podpore in vodenjem učencev, iskanjem možnosti in priložnosti za spremembo neustreznega vedenja. Vzgojni postopki so lahko: pogovor razrednika, učitelja, svetovalnega delavca z učencem, obvestilo staršem, razgovor strokovnega delavca s starši, šolska mediacija, postopek izrekanja vzgojnega opomina.

5. VZGOJNI UKREPI

Vzgojni ukrepi so posledica kršitev hišnega reda in pravil šolskega reda. Izvajajo naj jih enotno vsi učitelji in naj ravnajo pri tem do vseh učencev enako. Uporabljajo se, kadar učenci niso pripravljeni sodelovati pri reševanju problemov in so bile predhodno izvedene vse druge vzgojne dejavnosti. Izvajanje vzgojnih ukrepov je povezano z nudenjem podpore in vodenjem učenca, iskanjem možnosti in priložnosti za spremembo neustreznega vedenja. Pri tem sodelujejo učenec, starši in strokovni delavci šole, ki skupaj oblikujejo predloge za rešitev.

Vrste vzgojnih ukrepov so lahko:

Svetovalni razgovori učenec – strokovni delavec – starši, kjer se izdelata načrta za odpravo kršitev.

Ukinitev nekaterih pravic, ki so povezane z nadstandardnimi storitvami šole (neudeležba v šoli v naravi ali CŠOD), torej v dejavnostih, ki jih šola izvaja izven predpisanih dejavnosti in standardov (prepoved udeležbe na ekskurziji, ND, ŠD, KD,TD), pri čemer se učencu zagotovi nadomestni učni proces v šoli.

Povečan nadzor nad učencem, v času, ko ni pri pouku in čaka na druge dejavnosti. Nadzor je potreben, če učenec pogosto krši hišni red in pravila šolskega reda.

Zadržanje na razgovoru po pouku: strokovni delavec lahko zadrži učenca po pouku, v zvezi z reševanjem nastalih problemov, o čemer **takoj** obvesti starše in zaprosi za njihovo privolitve. V primeru ogrožanja varnosti učencev pa mora strokovni delavec ukrepati nemudoma.

Odstranitev učenca od pouka in drugih vzgojno izobraževalnih dejavnosti je možna, kadar učenec s svojim vedenjem onemogoča izvajanje pouka, kljub predhodnim opozorilom. Cilj odstranitve je vzdrževanje jasno postavljenih mej, sprejemljivega vedenja in omogočanje resnega sodelovanja učenca in učitelja pri reševanju problema ter omogočanje nemotenega učenja drugih učencev v oddelku. Učenec v času odstranitve opravlja delo pod nadzorom strokovnega delavca, ki je takrat na razpolago. Strokovni delavec mu lahko pomaga pri reševanju problema, zaradi katerega ni pri pouku. V primeru odstranitve učenca od pouka, mora učitelj, ki je imel z učencem konflikt z njim v čim krajšem času, opraviti razgovor in se dogovoriti o nadaljnjem sodelovanju. O odstranitvi od pouka učitelj obvesti učenčeve starše. V kolikor učenec ne želi iz razreda, ostane strokovni delavec, ki se je odzval na asistenco do konca pouka v razredu.

Dodatno spremstvo ali nadomestni vzgojno izobraževalni proces v šoli organizira šola za učenca, ki z neupoštevanjem navodil ogroža svojo varnost in varnost drugih (dnevi dejavnosti, šole v naravi, ekskurzije,...).

Odvzem nedovoljenih in nevarnih predmetov in snovi

Za vzgojni ukrep zoper učence za primer prinašanja, uporabe oziroma posedovanja nedovoljenih in nevarnih predmetov in snovi na območje šole in površin, ki sodijo v šolski prostor oziroma k vzgojno izobraževalnemu delu se določi ODVZEM nedovoljenih in nevarnih predmetov in snovi. Če učenec takšnega predmeta strokovnemu delavcu šole ne izroči sam, lahko ravnatelj ali od njega pooblaščen oseba – svetovalni delavec z namenom ugotovitve, ali učenec takšen predmet poseduje in njegovega odvzema, opravi pregled osebnih predmetov učenca, po postopku in na način, ki je določen s Pravili šolskega reda. Odvzete nedovoljene in nevarne predmete in snovi starši prevzamejo po predhodnem dogovoru z razrednikom."

O uporabi vzgojnega ukrepa šola obvesti starše učenca. Z njimi se pogovori o kršitvi pravil, posledicah in možnih načinih reševanja težav. Če starši odklonijo razgovor, odklonitev ne zadrži uporabe vzgojnega ukrepa.

O vzgojnih ukrepih se vodijo ustrezni zapisi, ki ne vplivajo na vzgojne opomine. Zapise vodi razrednik oziroma svetovalna služba ali oseba, ki vodi obravnavo.

Natančnejše protokole izvajanja vzgojnih ukrepov opredeli šola za vsak vzgojni ukrep posebej. Protokoli so sestavni del Pravil šolskega reda.

Šola vodi zapise (razrednik oziroma svetovalna služba ali oseba, ki vodi obravnavo) o razlogih za uporabo vzgojnih ukrepov.

6. POHVALE, PRIZNANJA, NAGRADE

V posebnem pravilniku z naslovom PRAVILNIK O PODELJEVANJU POHVAL, NAGRAD IN PRIZNANJ na OŠ narodnega heroja Rajka Hrastnik in ga potrdira Skupnost učencev šole in učiteljski zbor, so opredeljene vrste priznanj, pohval in nagrad, kdo so možni predlagatelji, katero vrsto pohvale, priznanja ali nagrade lahko predlagajo in za kaj se posamezna vrsta pohvale, priznanja in nagrada podeljuje. Natančneje so opredeljeni kriteriji za pridobitev najvišjega priznanja šole in posebnega priznanja šole.

7. VZGOJNI OPOMINI

Učencu se lahko izreče vzgojni opomin, kadar krši dolžnosti in odgovornosti, določene z zakonom, drugimi predpisi, akti šole in ko vzgojne dejavnosti, oz. vzgojni ukrepi ob predhodnih kršitvah niso dosegli namena. Postopek izrekanja vzgojnih opominov določa 60. f člen Zakona o Osnovni šoli.

Z dnem uveljavitve tega Vzgojnega načrta, preneha veljati Vzgojni načrt OŠ NHR Hrastnik, z dne 26. 6. 2013.

Predsednica Sveta OŠ NHR Hrastnik

Mateja Izgoršek

